

VESTI

Nedelja američke kulture i društva

Sedma Nedelja američke kulture i društva održana je u periodu od 8. do 13. septembra, ovoga puta u Istraživačkoj stanici Petnica. Tema ovogodišnje radionice bio je *Film*, a polaznici su imali priliku da sagledaju američku kinematografiju iz različitih naučnih perspektiva. U kreiranju programa, Centar za američke studije sarađivao je, pored predavača sa Filozofskog fakulteta u Beogradu, i sa kolegama sa Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, sa Fakulteta dramskih umetnosti i Fakulteta bezbednosti u Beogradu. Pored studenata iz Beograda, na Nedelji američke kulture i društva učestvovali su i studenti iz Novog Sada, Niša i Novog Pazara. Tokom radionice, studenti su slušali predavanja o značajnim američkim filmskim ostvarenjima i fenomenima, a zatim o njima debatovali gledajući odabrane klasike različitih žanrova.

Radionicu je otvorila upravnica Centra, prof. dr Radina Vučetić predstavljajući studentima dugogodišnje aktivnosti Centra i dosadašnje Nedelje američke kulture i društva. Zatim je održala i predavanje na temu „(Meka) moć Holivuda“ o ulozi američkog filma u promovisanju američkih vrednosti i politike kroz istoriju. Nakon nje, doc. dr Nemanja Radonjić zaključio je prvi dan radionice svojim predavanjem o prikazima američkih vojnika na filmu, postavljajući pitanje da li postoji univerzalna kinematografska slika američkog vojnika, ili, naprotiv, možemo govoriti o različitim reprezentacijama.

Drugog dana, asistent Vukašin Zorić održao je predavanje „Holivudsko tumačenje Ustava“, vodeći polaznike kroz brojne filmove u kojima se na različite načine predstavlja američki Ustav, i u kojima se likovi pozivaju na njegove različite članove i amandmane. Prof. dr Marija Babović govorila je o makartizmu, „Red Scare“-u i lovu na komuniste u Holivudu neposredno nakon Drugog svetskog rata.

▲ otvaranje Nedelje američke kulture i društva, prof. dr Radina Vučetić

▲ doc. dr Nemanja Radonjić

▲ prof. dr Radina Vučetić

▲ prof. dr Marija Babović

▲ Vukašin Zorić

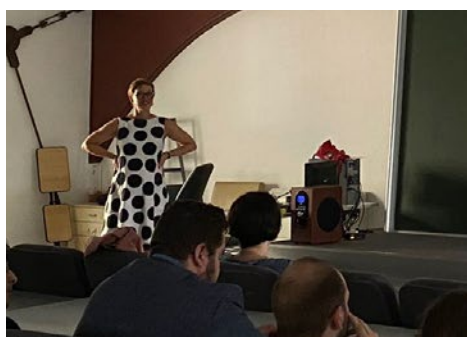
polaznici Nedelje američke kulture i društva u IS Petnica ►

▲ predavanje prof. dr Dubravke Stojanović
(*O jagodama i krvi*)

▲ prof. Janko Baljak

▲ Medi Mahon

▲ prof. dr Simona Čupić

prof. dr Aleksej Kišjuhas ▶

◀ Katarina Beširević

Poslednjeg dana prof. dr Goran Vidović govorio je na temu „Identitet, kapitalizam i porodične vrednosti u upotrebama Odiseje“, a doc. dr Nemanja Zvijer analizirao je kritiku savremenog američkog društva kroz više filmskih primera. Sedma Nedelja završena je uz „Movie nigh(mare)“ i projekciju filma *Isterivač đavola* (1973) u društvu dekana Filozofskog fakulteta, prof. dr Danijela Sinanija, nakon čega je usledila diskusija o antropološkim pristupima ovoj temi u različitim kulturama i religijama.

Centar za američke studije zahvaljuje svim predavačima i studentima na inspirativnim predavanjima, pitanjima i diskusijama, a posebnu zahvalnost duguje Istraživačkoj stanici Petnica, Filozofskom fakultetu i Ambasadi SAD na izuzetnoj saradnji.

Dok Centar za američke studije već započinje pripreme za narednu Nedelju američke kulture i društva, pozivamo vas da pratite naše aktivnosti na veb sajtu i društvenim mrežama!

Prof. Janko Baljak predstavio je studentima istoriju američkog dokumentarnog filma, posvećujući posebnu pažnju ovom žanru u filmskim ostvarenjima režisera Olivera Stona. Uveče su studenti, zajedno sa prof. dr Dubravkom Stojanović, gledali i komentarisali film *O jagodama i krvi*, poredeći studentske proteste 1968. godine sa današnjim.

Trećeg dana, Medi Mahon, ataše za kulturu Ambasade SAD, govorila je o ličnim iskustvima gledanja filmova i bioskopskim praksama u SAD. Zatim je prof. dr Simona Čupić otvorila pitanje „Zašto je 'Prljavi Hari' vestern?“ kroz višeslojnu analizu ovog filmskog serijala sa Clintom Istvudom. Nakon nje, prof. dr Aleksej Kišjuhas održao je predavanje o Vudiju Alenu i njegovom radu, uz žučnu polemiku o razdvajanju života umetnika i njegovih postupaka od njegovog stvaralaštva.

Četvrti dan otvorila je Katarina Beširević, istraživačica-saradnica, debatom o novoj ekranizaciji Supermena i njenom odjeku u američkoj politici i društvu. Studenti su tom prilikom razgovarali o unutrašnjoj politici SAD tokom prvih devet meseci mandata Donalda Trampa, kao i o globalnim dešavanjima i ulozi Amerike u njima. Doc. dr Nataša Jovanović Ajzenhamer potom je govorila na temu „Priče o doseljenicima, vešticama i Divljem zapadu“, koristeći teorijski okvir Tokvilovog dela *O demokratiji u Americi* za analizu pojedinih ostvarenja američke kinematografije. Dan je završen predavanjem prof. dr Vladimira Ajzenhamera o prikazima nuklearnog rata u američkim filmovima, odnosno o tome „Kako je Holivud sprečio nuklearni rat“.

▲ prof. dr Vladimir Ajzenhamer

▲ doc. dr Nataša Jovanović Ajzenhamer

▲ prof. dr Goran Vidović

▲ doc. dr Nemanja Zvijer
◀ prof. dr Danijel Sinani

Više od granica

Konture granica Sjedinjenih Američkih Država, bilo da obuhvataju samo 48 saveznih država između Kanade i Meksika, bilo da uključuju i Aljasku i Havaje, odavno su prevazišle striktno geografsko značenje i postale važan simbol u američkoj vizuelnoj kulturi. Prepoznatljivi obris SAD na svetskoj mapi koristi se kao znak identiteta, ali i kao platforma za kritiku američkog društva. Osvrnućemo se na dva značajna dela koja tematizuju oblik SAD – animaciju „A Logo for America“ Alfreda Džara (1987) i instalaciju „Electronic Superhighway: Continental U.S., Alaska, Hawaii“ Nam-Džun Pajka (1995) – zbog toga što ona pokazuju kako isti oblik može da bude polazište za različite ideološke poruke. Za početak, treba napomenuti da su obojica umetnika emigrirali u SAD. Džar je poreklom iz Čilea, a Pajk iz Koreje. Zbog toga, treba sa dodatnom pažnjom analizirati šta za umetnike, koji su se integrisali u američko društvo, znači linija koja uokviruje granice SAD na mapi.

Džarova animacija, projektovana na njujorškom Tajms skveru, sastojala se od tri digitalna prikaza koji su kombinovali slike (mape i zastavu) sa jednostavnim tekstom. Najpre, na videu se projektuje mapa Sjedinjenih Država i natpis „This is Not America“. Tekst na drugom kadru bio je „This is Not America's Flag“, napisan preko američke zastave. U poslednjem, trećem kadru, prikazuje se slika Severne i Južne Amerike sa natpisom „AMERICA“. Umetnik je, [za manje od minut](#), uspeo da isprovocira gledaoce tvrdnjom da stanovnici SAD nisu jedini koji imaju pravo da se nazivaju Amerikancima. Džar je, nedvosmisleno, želeo da ohrabri članove Latino zajednice da sa punim pravom sebe smatraju Amerikancima.

S druge strane, Pajkova glomazna [instalacija](#) koristi obris SAD kao mapu u koju umetnik ugrađuje mrežu televizijskih ekrana i obojenih neonskih cevi. Svaka savezna država dobija sopstvene ekrane, koji zbirno čine pulsirajuću digitalnu mrežu. Pajkov „Elektronski superautoput“ je razrada ideje da tehnologija i mediji

Nam-Džun Pajk,
Izvor: Wikipedia

Alfredo Džar, Izvor: Wikipedia

*Pajkovo delo u
Smitsonijanom
muzeju američke
umetnosti.
Foto: V. Zorić*

*Njujorški Tajms skver,
na kome je
projektovana Džarova
animacija
<http://bit.ly/42M4CQo>
Izvor: Wikipedia*

oblikuju američki identitet i povezuju ogromno prostranstvo od Mejna do Havaja u jedinstvenu komunikacionu celinu, a time i u jedinstvenu naciju. Obrisi SAD ne uokvirava prazninu, nego kakofoniju i vizuelni kaos, koji karakterišu medije u savremenom društvu.

Dakle, dvojica umetnika koriste konture SAD sa različitom namerom. Džar razotkriva ideološku manipulaciju i višeznačnost samog pojma „Amerika“, dok Pajk u isto vreme slavi i problematizuje digitalnu povezanost. Kod Džara, obrisi granica naglašavaju vezu SAD sa ostatkom Amerike, i Severne, i Južne. Za Pajka, oni ukazuju na hiperprodukciju informativnog i zabavnog sadržaja unutar SAD. Oba umetnika, ipak, potvrđuju da su konture američkih granica više od geografije. One su deo vizuelnog jezika, koje zbog svoje prepoznatljivosti mogu lako da se iskoriste za prenošenje umetničke poruke i pokretanje debate o tome šta znači biti Amerikanac.

Amerikanizacija detinjstva u Srbiji

Bio je decembar 1998. godine, a među poklonima od Deda Mraza našla se i video-kaseta američkog crtanog filma *Land Before Time*. Nije smetalo što je crtani u Americi premijerno prikazan čitavu deceniju ranije; pravo razočaranje nastalo je kada se umesto dinosaurus na ekranu pojavila NBA utakmica, presnimljena preko crtača usled masovne piraterije tokom sankcija. U porodici je tokom sankcija nekome bila važnija NBA utakmica, a nekome crtani film; oba primera, međutim, svedoče o dubokom prisustvu američke popularne kulture u Srbiji, čak i u vreme najnižih političkih odnosa dve države, kao i o putevima kojima je američki sadržaj stizao do domaće publike.

Od samih početaka razvoja meke moći, Sjedinjene Države koristile su kulturu kako bi promovisale svoje vrednosti, američki način života i američki san, a crtani filmovi nisu bili izuzetak u ovoj nameri. Naprotiv, Diznijevi crtani junaci često su služili za širenje ovih vrednosti, pa je tako na primer Paja Patak bio „promoter američkog sna“ i „američki diplomata“. Uprkos sankcijama i često neskrivenom pozivu na bojkot američke kulture tokom devedesetih, crtani filmovi iz SAD ostali su najpopularniji među najmlađima u Srbiji, te je američka meka moć i dalje dopirala do publike svih uzrasta, što je fenomen prisutan još od međuratnog perioda.

U međuratnoj Jugoslaviji američki sadržaj za decu stizao je uglavnom kroz [stripove](#), među kojima su najpopularniji bili oni koji su pratili avanture Diznijevih junaka, kao Mikija Mause i Paje Patka, ali i Tarzana, Popaja, Beti Bup i drugih crtanih heroja poznatih deci različitih generacija. Pored toga, dnevna štampa je samo godinu dana nakon američke premijere prvog Diznijevog dugometražnog crtača *Snežana i sedam patuljaka* (1937), pisala o ovom crtanom, iako je on stigao u jugoslovenske bioskope tek nakon rata. Takođe, ženski časopisi nudili su i modne savete za devojčice, odnosno, kako da se obuku kao Amerikanke, a stripovi o kaubojima i Indijancima dodatno su popularizovali američku kulturu kod dece.

U doba hladnog rata nastavljena je diznizacija, a stripovi i filmovi stizali su gotovo istovremeno sa američkim premijerama. Ubrzo su im se pridružili Luni Tjuns junaci, Marvel i DC heroji, uvodeći jugoslovensku decu u univerzume koji su promovisali demokratiju, ljudska prava i američki način života, što je najizraženije bilo kod superheroja poput Supermena. Ovakav sadržaj trebalo je ne samo da edukuje decu o američkoj kulturi i društvu, već i da stvori kod njih želju za životom u jednom takvom sistemu. Barbika je možda i najbolji primer proizvoda popularne kulture za decu, kao lutka koja je sama po sebi promovisala ideale lepote, pa i ponašanja, a sve to uz izraženi konzumerizam.

Ako pogledamo unazad, od Toma Sojera i Haklberi Fina, kauboja i Indijanaca, do barbika i Dizni princeza američka popularna kultura bila je stalni izvor inspiracije za dečje maštanje i igru. Taj kontinuitet dečjih igara u kojima se rekreiraju scene i oponašaju likovi iz američke popularne kulture održan je kroz čitav 20. vek, a opstaje i danas, što jasno ilustruje efekat američke meke moći kroz decenije, pa čak i produženo delovanje u vremenima njenog nesumnjivog opadanja. Deca u Srbiji su kroz svoje igre uvek na neki način rekreirala američki san, najčešće potpuno nesvesna toga, usvajajući na taj način pojedine američke simbole i vrednosti. Superheroji i superheroine, princeze i kauboji, najčešće su uloge koje deca preuzimaju u igrama, a poslednjih meseci junacima američke popularne kulture ozbiljnu pretnju predstavljaju studenti kao njihov pandan u dečjem imaginarijumu.

Dečje novine, 6. septembar 1977.

Nedeljne ilustracije, 20. avgust 1933.

Na temu amerikanizacije detinjstva, preporučujemo vam da pogledate dva priručnika Centra za američke studije: „[Američka istorija u učionici: američki uticaji na popularnu kulturu i svakodnevicu u Srbiji \(1918-1941\)](#)“ i „[Američka istorija u učionici: amerikanizacija Srbije u hladnom ratu](#)“; kao i razgovor iz serijala „Moja Amerika“ sa [Vladimirom Arsenijevićem](#).

US SIMBOLI

Sanja Lukić

Nacionalni spomen-park Maunt Rašmor

Ove godine se navršava stogodišnjica od kako je doneta odluka da planinski masiv Crna brda u Južnoj Dakoti postane mesto na kome će da bude izgrađen spomen-park koji bi otelotvorio prvih 150 godina američke istorije. Uprkos činjenici da je ovaj inženjerski podvig veoma brzo postao jedno od najprepoznatljivijih obeležja Sjedinjenih Država u svetu, istovremeno je postao i mikrokosmos borbe američke nacije sa svojom istorijom i identitetom.

Zamišljen 1920-ih od strane državnog istoričara Douna Robinsona radi promocije turizma, vajar Gucon Borglum je transformisao njegov projekat u nacionalni spomenik nazvan „Svetilište demokratije“. Naime, Borglum se odlučio da kroz likove četiri predsednika: Džordža Vašingtona, Tomasa Džefersona, Teodora Ruzvelta i Abrahama Linkolna, ovaploti osnivanje, širenje, razvoj i očuvanje nacije. Svaki od predsednika pažljivo je odabran: Vašington zbog uloge u ratu za nezavisnost, Džeferson zbog širenja teritorija kupovinom Luizijane i uloge u pisanju Deklaracije o nezavisnosti, Linkoln zbog očuvanja Unije i ukidanja ropstva i Ruzvelt zbog uloge u ekonomskom usponu SAD početkom 20. veka. Od 1927. do 1941. godine gotovo 400 radnika je uz pomoć dinamita i pneumatskih mašina klesalo lica dugačka 18 metara. Radovi su naglo obustavljeni 1941. godine nakon Borglumove smrti, ali i zbog hroničnog nedostatka novca. Iako je projektat proglašen završenim 31. oktobra 1941. godine, Borglumova ambiciozna vizija o isklesanim celim figurama predsednika i izgradnji „[Dvorane zapisa](#)“ ostala je nerealizovana.

Spomenik su pratile i mnoge kontroverze. Lakota starosedeoci Crna brda smatraju svojom svetom zemljom, koju nazivaju „Šest dedova“ u čast božanstava predaka koji personifikuju šest svetih pravaca: sever, jug, istok, zapad, nebo i zemlju. Ova teritorija im je garantovana i Sporazumom iz [Fort Laramija](#) iz 1868. godine. Međutim, zaplena zemlje od strane američke vlade nakon otkrića zlata 1877. i naknadno klesanje spomenika sa likovima američkih predsednika na njoj se smatra

sknavljenjem i stalnim podsetnikom na prekršene ugovore i ugnjetavanje starosedelaca. Za njih, spomenik nije proslava slobode, već simbol kolonizacije i ukradenog suvereniteta. Stoga su, kao odgovor, starešine Lakota 1948. godine naručile [Spomenik Ludom Konju](#), jednom od vođa plemena Lakota koji se borio protiv američke vojske u bici kod Litl Bighorna 1876. kako bi sprečio dalje oduzimanje teritorija starosedeocima. Ovim gestom želeli su da odaju počast autohtonom nasleđu i suverenitetu stvarajući paralelni narativ otpora i kulturnog ponosa unutar spornog pejzaža Crnih brda.

U nizu [protesta](#), aktivisti američkih starosedelaca, predvođeni grupama poput Američkog indijanskog pokreta (AIM), okupirali su Maunt Rašmor 1970. i 1971. godine, zahtevajući od vlade SAD da im vrati Crna brda. Iako su demonstracije rezultirale njihovim hapšenjima, usmerila su pažnju nacije na pitanje odnosa prema starosedeocima. Vrhovni sud je 1980. godine ponudio finansijsku nadoknadu narodu Sijuksa, ali su oni odbili isplatu za zemlju koju nikada nisu pristali da prodaju.

U popularnoj kulturi, kao i u stvarnom životu, planina Rašmor predstavlja svestrani simbol. Povodom 75. godišnjice spomenika, magazin *Tajm* podelio je video sa prikazima Maunt Rašmora [na bioskopskom platnu](#), od klasika poput filma Alfreda Hičkoka „[Sever-severozapad](#)“ (1959) do blokbastera „[Nacionalno blago: Knjiga tajni](#)“ (2007).

Maunt Rašmor je do danas dvostruki simbol: impozantni spomenik nacionalnog ponosa i mesto (pod)sećanja na ugnjetavanje starosedelaca, paradoks u kamenu koji i dalje deli američko društvo.

Memorijal Maunt Rašmor.
Foto: Uniq Trek on Unsplash

Džejm Mejson,
Eva Seint i Keri Grant u pauzama
snimanja filma Sever-severozapad
kod Maunt Rašmora 1959. godine
Izvor: magazine Motion Picture Daily
- public domain

Borglumov model
za memorijal Maunt Rašmor 1936,
Izvor: Rise Studios,
Library of Congress

Memorijal
Ludog Konja u Crnim brdima.
Foto: Lauren Lopes on Unsplash

US KONTROVERZE

Vukašin Zorić

Distrikt ili država?

Glavni grad Sjedinjenih Država, Vašington, već više od dva veka je u jedinstvenom i kontroverznom statusu. Za razliku od svih drugih delova SAD, Distrikt Kolumbija (D.C.), u kome Vašington leži, nije savezna država, već teritorija koja pripada čitavoj federaciji. Isprva, to je delovalo kao odlično rešenje, zbog toga što je glavni grad stavljen na neutralni teren, no rast broja stanovnika Vašingtona doveo je u pitanje pravednost zamisli Očeva osnivača.

Stanovnici Distrikta, kojih danas ima preko 700.000, više nego u saveznoj državi Vermont i Vajoming, plaćaju savezne poreze, služe u vojsci i ispunjavaju sve obaveze američkog državljanstva. Međutim, oni nemaju pravo da biraju senatore niti punopravne predstavnike u Kongresu. Građane Distrikta Kolumbija pred Kongresom predstavlja tek jedan delegat, bez prava glasa. Zagovornici državnosti D.C. tvrde da je, u suštini, prekršen princip koji je temelj američkog identiteta i slogan američke revolucije: „no taxation without representation“. Oni ističu da bi prihvatanje D.C. kao 51. države omogućilo građanima da sami odlučuju o sopstvenim zakonima i budžetu, bez stalne zavisnosti od Kongresa, koji je nadležan i za komunalna pitanja Vašingtona.

Protivnici državnosti pozivaju se na Ustav i originalnu nameru Očeva osnivača da grad ostane pod kontrolom federalnih organa. Sedamnaesta tačka osmog odeljka prvog člana Ustava SAD ipak daje Kongresu pravo: „da vrši isključivu zakonodavnu vlast u svim slučajevima nad onom oblasti (ne većom od deset kvadratnih milja) koja ustupanjem od strane Kongresa postane sedište vlade Sjedinjenih Država.“ Stvaranje nove savezne države, smatraju protivnici ideje, bi moglo narušiti ravnotežu u Senatu, jer bi D.C. gotovo sigurno birao predstavnike iz demokratskog tabora. Neki predlažu da bi alternativno rešenje bilo pripajanje Distrikta Merilendu, koji ga okružuje, čime bi stanovnici Vašingtona bili predstavljeni u Predstavničkom domu i uticali bi na izbor senatora. Pitanje državnosti D.C. redovno se pojavljuje pred Kongresom, i Predstavnički dom je nekoliko puta bio raspoložen da se Distriktu podari državnost. Nova država bi se zvala Vašington, Komonvelt Daglas, čime bi se odala počast i prvom predsedniku SAD, Džordžu Vašingtonu, i značajnom abolicionisti Frederiku Daglasu. Ipak, Senat je ostao prepreka.

Federalni Distrikt,
na desnoj obali
reke Potomak
Izvor: Wikipedia

Zastava DC,
Izvor: Wikipedia

Protestna zastava DC,
Izvor: Wikipedia

Dilema oko državnosti D.C. nije samo pravno pitanje, već i deo borbe za jednakost i zastupljenost. Dok jedni vide istorijsku nepravdu koju treba ispraviti, drugi smatraju da bi promena narušila balans između dve dominantne partije. Ono što ostaje je ironija – grad u kome se susreću izabrani predstavnici pedeset američkih saveznih država, uprkos svom broju stanovnika, ne može ravnopravno da učestvuje u donošenju odluka ni o svojoj teritoriji, ni o čitavim Sjedinjenim Državama.

Džejms Abot Meknil Vistler

Da li se jasna čitljivost teme i iluzija 'dovršenosti' umetničkog dela mogu uzimati kao parameter njegovog vrednovanja – pitanje je koje je uokvirilo sudski spor Džejmsa Vistlera i Džona Raskina. Džejms Abot Meknil Vistler, američki slikar čija se umetnička karijera poglavito odigrala u Britaniji, pokrenuo je 1877. godine sudski proces protiv Raskina, potaknut nepovoljnom kritikom koja je njegovu slikarsku metodologiju okarakterisala kao *bacanje lonca boje u lice javnosti*. I upravo ova metafora naslutila je brojna sporenja koja će u narednim decenijama pratiti modernu umetnost, postavljajući Vistlerovo stvaralaštvo u središte predistorije velikih formalističkih polemika.

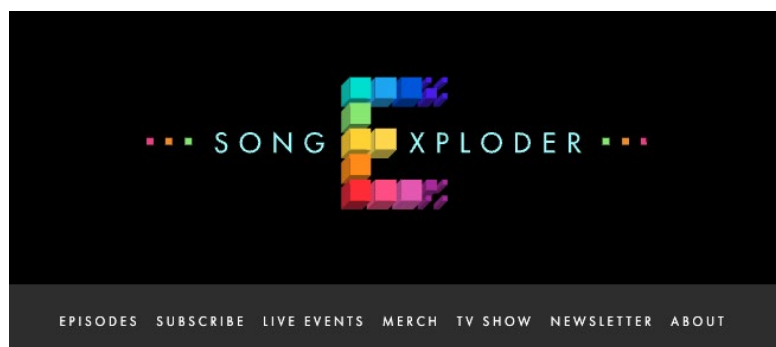

Naime, potres do kog je dovela slika *Nokturno u crnom i zlatnom: raketa u padu* nagovešten je već u seriji radova *Simfonija u belom*, počevši od prvog ulja na platnu iz 1862. godine. I mada je inicijalni naziv bio *Žena u belom*, naknadnim preimenovanjem u *Simfonija u belom br. 1: Žena u belom* umetnik je već na planu naziva zauzeo jasan – i do tog trenutka neuobičajen – stav prema slici kao jedinici koja, poput muzičke kompozicije, zavređuje da bude shvaćena zasebno od sveta-izvan-sebe. U pogledu strukture i odnosa prema polaritetu figuracija/apstrakcija, *Simfonija u belom* daleko je čitljivija od *Nokturna*, pa ipak, Vistlerovo insistiranje na čisto formalističkom razumevanju slike odbijalo je da podilazi ikonografskom raščlanjivanju pojedinačnih motiva i njihovom povezivanju zarad utvrđivanja sveobuhvatnog značenja prizora. Slika mlade žene (model mu je bila tadašnja partnerka Džoana Hifernan) u poluprofilu koja sa krinom u ruci stoji na medveđoj koži u žanrovskom smislu nedvosmisleno pripada portretu. Ali umesto da bude krajnji cilj, portret je ovde sredstvo ne samo za ispoljavanje slikarske veštine – što nikako nije predstavljalo novinu u umetnosti – već i artikulaciju slike kao autonomnog prostora unutar kog odabrani motiv može biti polazište za formalnu eksperimentaciju. Građena od različitih nijansi bele boje – *Simfonija u belom* stoji na braniku larpurlartističke poetike. Ne zaustavljajući se na jednoj slici, Vistler tu poetiku nadalje učvršćuje kroz *Simfoniju u belom br. 2* (1864) i *Simfoniju u belom br. 3* (1865-7), gde čak u donjem uglu ispisuje naziv ne bi li do kraja potcrtao značaj analogije sa muzikom. Tekst tako služi kao objašnjenje idejne potke dela koja se na vizuelnom planu još uvek razrađuje, između ostalog i kroz odluku da slike nastaju sukcesivno – sa istim nazivom pod različitim brojevima – kao u muzičkim intervalima. Našavši se na Salonu odbijenih istovremeno kada i Maneov *Doručak na travi*, *Simfonija u belom br. 1* i sama je izazvala negodovanje publike i kritike svojom plošnošću (nalik na tada popularne japanske ukioe grafike) i 'nedovršenosti' koja se između ostalog očitavala u jasno vidljivim potezima četkice, odnosno neskrivenim prelazima. Odbijanje mimetičke iluzije i isključivanje narativnog elementa kosilo se ne samo sa prevladajućim ukusom epohe i sredine, već i sa očekivanjem utemeljenim u inicijalnom nazivu dela, budući da je slika delila naslov sa izuzetno popularnim detektivskim romanom tog vremena.

Rasterativši je sižea, Vistler je stvorio sliku koja kao težište ima estetičko zadovoljstvo – čulno, osetilno uživanje u vizuelnom iskazu. *Simfonija u belom* tako umesto nosioca narativa postaje samosvojni estetski događaj.

UNITED STATES EMBASSY
SERBIA

NAJAVE KONFERENCIJE KONKURSI

Podkast meseca: *Song Explorer*

„Go Your Own Way“ bila je prva pesma koju je Lindsey Bakingem napisao za album „Rumours“ (1977) grupe *Fleetwood Mac*, a o kojoj je pričao u 150. epizodi podkasta *Song Explorer*. Kroz analizu ove pesme, Bakingem je opisao dinamiku grupe i nastanak jednog od najkulturnijih albuma u rokenrol istoriji. Ovakav uvod odlično opisuje duh ovog podkasta meseca, čiji je cilj dublja analiza muzike, produkcije i tekstova najvećih hitova i značajnih stvaralaca.

Američki muzičar i kompozitor Rišikeš Hirvej pokrenuo je *Song Explorer* 2014. godine, počevši analizom pesme „The District Sleeps Alone Tonight“ američkog pop-indi sastava *The Postal Service*. Epizode traju između 15 i 20 minuta, u okviru kojih Hirvej daje kratak uvod, posle čega čujemo same muzičare koji analiziraju po jednu pesmu iz svog opusa i time je približavaju slušaocima, a svaka epizoda se završava izvođenjem date pesme.

Hirvejevi gosti su bili mnogi poznati izvođači, od Madone, Bona (U2), Dejva Grola (*Foo Fighters*), do Bili Ajliš, *The National*-a, Lord, *Gorillaz* i mnogih drugih. Pored muzičkih imena, podkast često donosi uvid i u stvaranje muzike za popularne serije i filmove, poput *Stranger Things* ili *House of Cards*. Kako je primetila novinarka *The New Yorker*-a Amanda Petrusi: „Njegov [Hirvejev] cilj nije samo da demistifikuje produkciju; on želi da istraži ideju ili osećaj koji je nosio umetnika kroz stvaranje pesme.“

Song Explorer je 2020. objavio i dvodelnu dokumentarnu seriju u Netflix produkciji gde možemo čuti priče izvođača poput Ališe Kiz, Lin-Manuela Mirande, R.E.M.-a, Dua Lipe, *Killers*-a i drugih.

Iskreno preporučujemo ovaj podkast za sve ljubitelje dobre muzike!

IVLP stipendije: Putovanja kroz Ameriku

Sledeći broj Newslettera biće posvećen reportažama i fotografijama urednika Newslettera i saradnika Centra, Vukašina Zorića i Katarine Beširević, sa njihovih putovanja kroz Ameriku na IVLP stipendiji. U narednom broju moći ćete da pročitate Vukašinove i Katarinine utiske poseta Vašingtonu (DC), Filadelfiji (Pensilvanija), Montgomeriju (Alabama), Rinu (Nevada), Berlingtonu (Vermont), Atlanti (Džordžija), Feniksu (Arizona) i Dalasu (Teksas). Stay tuned!

Katarina Beširević

Vukašin Zorić

Konferencija „Perspektive mladih istraživača sa postjugoslovenskog prostora“

Doktorantkinja i saradnica Centra za američke studije, Sanja Lukić izlagaće svoje istraživanje na temu „Sukobljene vizije: ciljevi i problemi u američko-jugoslovenskoj obrazovnoj razmeni na primeru Fulbrajtovega programa“, na međunarodnoj konferenciji Instituta za noviju istoriju Srbije „Perspektive mladih istraživača sa postjugoslovenskog prostora 2“, koja će se održati u periodu od 1. do 4. oktobra u Arhivu Jugoslavije.